

ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА БІЗНЕС-АДМІНІСТРУВАННЯ
КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ПОВІТРЯНОГО ТРАНСПОРТУ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Зав. кафедри _____ Ареф'єва О.В.

« ____ » _____ 20__ р.

ТИПОВІ ПРАКТИЧНІ СИТУАЦІЙНІ ЗАДАЧІ

з дисципліни «Управління витратами»

Розробник к.е.н., доцент Сімкова Т.О.

(науковий ступінь, вчене звання, П.І.Б. викладача)

Завдання 1

Загальна сума умовно-постійних витрат становить 12 млн. грн., а собівартість товарної продукції - 36 млн. грн.

Необхідно: визначити вплив на собівартість продукції збільшення її випуску на 30 %, якщо передбачається зростання умовно-постійних витрат на 5 %.

Завдання 2

Користуючись наведеними вихідними показниками звітного і наступного року, *необхідно:* установити можливий відсоток зниження річного випуску виробу А за рахунок збільшення обсягу виробництва.

Вихідна інформація звітного і наступного року:

- випуск виробу А за рік, шт. - 50000;
- збільшення обсягу виробництва в наступному році, % - 20;
- умовно-постійні витрати на річний випуск виробу А у звітному році, грн. - 35000;
- збільшення умовно-постійних витрат у наступному році, % - 4;
- валові витрати на виробництво (собівартість) одиниці продукції у звітному році, грн. – 6,6.

Завдання 3

Механічний цех виготовляє два види виробів - А і Б. Показники цеху за звітний період представлені в таблиці 1.

Таблиця 1

Показники цеху за звітний період

Показники	Виріб А	Виріб Б
Обсяг виробництва, одиниць	500	800
Норма витрат матеріалу на одиницю виробу, кг	80	100
Ціна одиниці матеріалу, грн.	5	10
Кількість зворотних відходів з одного виробу, кг	0,4	0,6
Ціна 1 кг відходів, грн.	2	5

Необхідно: розрахувати витрати на матеріали цеху в плановому періоді, якщо передбачається збільшити обсяг виробництва виробу А на 10 % та знизити зворотні відходи з виробу Б на 5 %. Частка транспортних витрат врахована у внутрішній ціні на матеріали.

Завдання 4

Вартість основних матеріалів цеху за період становить 320 тис. грн., заробітна плата основних виробничих працівників - 25,2 тис. грн., додаткова заробітна плата – 12 %, а відрахування на соціальні заходи складають 37 %.

Амортизаційні відрахування складають 13,5 тис. грн.; питома вага амортизаційних відрахувань у загальновиробничих витратах – 18 %, інші цехові витрати становлять 5 %.

Необхідно: на основі наведеної інформації визначити собівартість продукції цеху.

Завдання 5

За рік цехом виготовлено 2000 виробів загальною собівартістю 72 тис. грн., причому питома вага основної заробітної плати виробничих робітників становить 22 %.

Необхідно: розрахувати величину загальновиробничих витрат, які були включені у калькуляцію собівартості одиниці продукції, якщо їх загальна сума склала 39,5 тис. грн.

Завдання 6

Інформація про витрати цеху на плановий період:

- основні матеріали – 290 тис. грн.;
- допоміжні матеріали – 38 тис. грн.;
- зворотні відходи – 10 тис. грн.;
- куповані вироби і напівфабрикати – 226,5 тис. грн.;
- паливо та енергія на технологічні потреби – 16,3 тис. грн.;
- основна заробітна плата виробничих робітників – 180 тис. грн.;
- додаткова заробітна плата виробничих робітників – 9,44 % від основної зарплати;
- відрахування на соціальні заходи – 37 %;
- допоміжні матеріали загальновиробничого використання – 46 тис. грн.;
- паливо й енергія на загальновиробничі потреби – 86,8 тис. грн.;
- зарплата управлінського та обслуговуючого апарату підрозділу – 116 тис. грн.;
- амортизаційні відрахування – 22,3 тис. грн.;
- послуги інших підрозділів – 59,7 тис. грн.

Необхідно: на основі наведеної вище інформації необхідно:

- 1) скласти річний постатейний кошторис цеху;
- 2) скласти річний кошторис цеху за статтями й елементами витрат (у шахматній формі);
- 3) проаналізувати склад і структуру витрат цеху.

Вказівка. Результати розрахунків представити у вигляді таблиць 1 і 2.

Таблиця 1

Кошторис цеху на рік, тис. грн.

Стаття витрат	План на рік
Матеріали (за вирахуванням відходів)	
Куповані вироби і напівфабрикати	

Завдання 7

Цех виготовляє два види металевої продукції: виріб А – 1200 тис. одиниць, виріб Б – 1500 тис. одиниць на рік. Вага одного виробу в кг: А - 2 кг та Б – 1,5 кг. Коефіцієнт використання металу відповідно до виробів 0,85 та 0,95. Ціна 1 т металу – 800 грн. Вартість купованих виробів та напівфабрикатів на весь обсяг виготовленої продукції планується в розмірі 700 тис. грн. на рік, витрати на паливо та енергію на технологічні потреби - 132,8 тис. грн. на рік. Відрядні розцінки на один виріб складають: за виробом А – 0,2 грн., Б – 0,5 грн. Додаткова заробітна плата виробничих робітників складає 10 % від основної заробітної плати. Відрахування на соціальні заходи становлять 37 % від основної й додаткової заробітної плати. У складі загальновиробничих витрат плануються витрати на утримання та експлуатацію обладнання (125 % від фонду основної зарплати виробничих робітників) та витрати на організацію й управління виробництвом (75 % від фонду основної зарплати виробничих робітників).

Необхідно: скласти кошторис витрат цеху на рік із розбивкою по кварталах виходячи з того, що обсяги виробництва продукції по кварталах відповідно дорівнюють 20 %, 30 %, 25 %, 25 %.

Вказівка. Результати розрахунків представити у вигляді таблиці 1.

Таблиця 1

Кошторис витрат цеху на 200__рік, тис. грн.

Статті витрат	План на рік	У тому числі по кварталах			
		1	2	3	4
Матеріали (за вирахуванням відходів)					
Куповані вироби і напівфабрикати					
Паливо й енергія на технологічні потреби					
Основна заробітна плата виробничих робітників					
Додаткова заробітна плата виробничих робітників					
Відрахування на соціальні заходи					
Загальновиробничі витрати					
тому числі: - витрати на утримання й експлуатацію машин та устаткування - витрати на організацію та управління виробництвом					
Втрати від браку (у звіті)					
Разом					

Завдання 8

Спеціалізоване виробниче підприємство виготовляє один вид продукції А (однопродуктове виробництво). За місяць виготовлено 3000 виробів, з них продано 2830, решта, тобто 170 шт., залишилась на складі готової продукції. Запасів готової продукції на складі на початок місяця не було. Ціна продажу одного виробу 380 грн., виробнича собівартість - 275 грн. Адміністративні витрати й витрати на збут за місяць відповідно становлять 42 і 57 тис. грн.

Необхідно:

- 1) обчислити валовий і операційний прибуток підприємства за місяць при калькулюванні за виробничими витратами;
- 2) визначити операційний прибуток у тому разі, коли на собівартість товарної продукції відносяться всі витрати, окрім витрат на збут;
- 3) якщо операційний прибуток у цих випадках різний, з'ясувати причини відхилення;
- 4) обчислити рентабельність продукції (обороту) за місяць.

Завдання 9

Виробництво виробу А, зазначеного в задачі 6.12, передбачається збільшити в наступному місяці з 3000 до і 3500 шт. У зв'язку з цим зростуть витрати на збут на 11 тис. грн. Загальновиробничі витрати у звітному місяці становлять 63 тис. грн., у тому числі змінні - 35 тис. грн., постійні - 28 тис. грн. Тобто на один виріб припадає 21 грн. загальновиробничих і 254 - прямих змінних витрат.

Необхідно:

- 1) обчислити, як вплине на виробничу собівартість виробів збільшення їх виробництва;
- 2) визначити плановий операційний прибуток у наступному місяці і його зміну порівняно з попереднім періодом, якщо буде продано всі вироби, тобто 3670 шт.

Завдання 10

Складальний цех виробничого підприємства за звітний місяць виконав завдання з виробничої програми на 102,37 %. Вихідна інформація про витрати цеху представлені в таблиці 1.

Таблиця 1

Витрати цеху за жовтень місяць 200_ р., грн.

№	Стаття витрат	Планові витрати		Фактичні витрати
		загальні	в т.ч. змінні	
1	Матеріали (за вирахуванням відходів)	21530	21530	21700
2	Куповані вироби і напівфабрикати	17800	17800	18620

3	Паливо і енергія на технологічні потреби	12725	12725	13000
4	Основна заробітна плата виробничих робітників	15327	15327	15690
5	Додаткова заробітна плата виробничих робітників	1500	1500	1600
6	Відрахування на соціальні заходи	6200	6200	6350
7	Загальновиробничі витрати, у тому числі	27625	10800	26908
	- витрати на утримання і експлуатацію машин та устаткування	16800	10800	16000
8	Втрати від браку (у звіті)	-	-	130
9	Разом	102707	85882	104061

Необхідно: за даними планового кошторису цеху за поточний (звітний) місяць провести оцінку його виконання.

Завдання 11

У таблиці 1 наведено планові й фактичні виробничі витрати підрозділу за місяць. План виробництва продукції підрозділ виконав на 105 %. Перевиконання плану виробництва було доцільне.

Необхідно:

- 1) перерахувати планові витрати на фактичний обсяг виробництва;
- 2) визначити результат діяльності підрозділу за показником витрат (економія, перевитрати).

Вказівка. Всі прямі витрати слід уважати змінними пропорційними.

Таблиця 1

Витрати підрозділу за місяць, тис. грн.

Стаття втрат	План	Фактично
Основні матеріали	65,0	68,0
Основна зарплата виробничих робітників	24,0	26,2
Додаткова зарплата виробничих робітників	2,8	3,0
Відрахування на соціальні заходи	8,58	9,34
Загальновиробничі витрати, у тому числі:	58,0	59,3
- змінні	36,0	37,3
- постійні	22,0	22,0
Разом	158,38	165,84